

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 4

ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนและโรงเรียน

การศึกษาสภาพการนำบาลานซ์สกอร์การ์ดไปใช้ในการบริหารโรงเรียนหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน อุปสรรค และแนวทางแก้ไขอุปสรรค : กรณีศึกษาโรงเรียนวิเศษชัยชาญ“ตันติวิทยานุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง ซึ่งเป็นการศึกษาในลักษณะของกรณีศึกษาโดยผู้วิจัยได้เลือกสนามการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการเจาะจงโรงเรียนวิเศษชัยชาญ“ตันติวิทยานุกูล” ดังนี้

การวิเคราะห์ครั้งนี้จึงเริ่มจากการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน และโรงเรียน โดยแยกออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนวิเศษชัยชาญ“ตันติวิทยานุกูล”

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

ชุมชนอำเภอวิเศษชัยชาญในอดีต เมืองวิเศษชัยชาญ นี้สันนิษฐานว่าตั้งขึ้นราว พ.ศ. 2122-2127 โดยในพระราชพงศาวดารได้กล่าวถึงชื่อเมืองนี้เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2127 ในแผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชา ครั้นนั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและสมเด็จพระเอกาทศรถเสด็จยাত্রาทัพขึ้นไปประชุมพลที่ป่าโมก แขวงเมืองวิเศษชัยชาญ เพื่อรับศึกพระยาพะสิมที่เมืองสุพรรณบุรีและกล่าวถึงอีกตอนในสงครามคราวเดียวกันเมื่อทัพกรุงศรีอยุธยาตีกองทัพพระยาพะสิมแตกพ่ายไปแล้ว ทั้งสองพระองค์ก็ได้เสด็จยกกองทัพไปตั้งอยู่ที่บ้านชะไว แขวงเมืองวิเศษชัยชาญ เพื่อสกัดทัพพระเจ้าเชียงใหม่ที่จะยกลงมาจากทางเหนือ

ที่ตั้งของเมืองวิเศษชัยชาญในสมัยนั้นอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน้อย มีโลกใหญ่ที่ชาวบ้านเรียกว่า "บ้านจวน" ซึ่งเข้าใจว่าคงเป็นที่ตั้งของจวนผู้ว่าราชการเมือง อยู่ใกล้วัดชุมทอง ตำบลไผ่จำศีลในปัจจุบัน ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ แม่น้ำน้อยต้นเงินเป็นตอน ๆ การเดินทางทางเรือไม่สะดวก ทางราชการจึงย้ายเมืองวิเศษชัยชาญไปตั้งที่ตำบลบางแก้ว ริมแม่น้ำเจ้าพระยา (ที่ตั้งศาลากลางจังหวัดอ่างทองในปัจจุบัน) พร้อมเปลี่ยนชื่อเรียกว่า "เมืองอ่างทอง" ส่วนแขวงเมืองวิเศษชัยชาญถูกลดฐานะเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอไผ่จำศีล ขึ้นอยู่ในความปกครองของเมืองอ่างทองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2439 โดยตั้งที่ว่าการอำเภอทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน้อย หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่จำศีล จนกระทั่งปี พ.ศ. 2451 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่ออำเภอไผ่จำศีลเป็น อำเภอวิเศษชัยชาญเมื่อปี พ.ศ. 2522

กรมการปกครองได้มีคำสั่งย้ายที่ว่าการอำเภอวิเศษชัยชาญไปตั้งอยู่ริมถนนโพธิ์พระยา-ท่าเรือ หมู่ที่ 7 ตำบลศาลเจ้าโรงทอง ซึ่งเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอหลังปัจจุบัน

โดยอำเภอวิเศษชัยชาญตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดอ่างทอง ระยะทางจากอำเภอวิเศษชัยชาญถึงตัวจังหวัดอ่างทอง มีระยะทางยาวประมาณ 13 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 224.702 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสสามโก้และอำเภอโพธิ์ทอง (จังหวัดอ่างทอง)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมืองอ่างทอง อำเภอป่าโมก (จังหวัดอ่างทอง)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอฟักไห้ (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและอำเภอศรีประจันต์ (จังหวัดสุพรรณบุรี)

และมีลักษณะทางภูมิอากาศโดยทั่วไปคล้ายกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคกลางที่จัดอยู่ในโซนร้อน และชุ่มชื้นได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดอากาศหนาวเย็น และแห้งแล้งในช่วงนี้ และได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนกันยายนทำให้มีเมฆมากและฝนตกชุกในช่วงนี้ ซึ่งมีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน อากาศร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม-เดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 35.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนมีฝนตกพอสมควร ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนพฤษภาคม และจะมีฝนตกหนักในเดือนพฤษภาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 818.8 มิลลิเมตร ฤดูหนาว อากาศเย็น แต่ไม่หนาวมาก มีลมพัดระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์ในเดือนพฤศจิกายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 14.3 องศาเซลเซียส

ส่วนลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะคล้ายอ่าง ไม่มีภูเขา และป่าไม้ดินเป็นดินเหนียวและปนทราย พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำนา ปลูกข้าว และทำสวน ซึ่งมีแม่น้ำน้อยไหลผ่าน โดยแม่น้ำน้อย เป็นแม่น้ำสายแขนงที่ไหลแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอเมืองชัยนาทไหลผ่านจังหวัดชัยนาท จังหวัดสิงห์บุรี และไหลผ่าน อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาอีกครั้งที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมระยะทางที่ไหลผ่านจังหวัดอ่างทอง 50 กิโลเมตร

ประชากรในอำเภอวิเศษชัยชาญมีประมาณ 67,769 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 32,754 คน และเพศหญิงจำนวน 35,015 คน และประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเป็นหลักเนื่องมาจากลักษณะพื้นที่ของอำเภอวิเศษชัยชาญส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำน้อยไหลผ่าน และมีคลองธรรมชาติและคลองส่งน้ำชลประทานเชื่อมต่อหลายสาย ซึ่งส่งน้ำเข้าพื้นที่การเกษตรได้อย่างทั่วถึงสะดวก ประชากรจึงสามารถทำนาได้ปีละ 2-3 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีอาชีพรองได้แก่ การ

เลี้ยงสัตว์ ซึ่งประชากรมักจะทำควบคู่ไปกับการทำนา และทำสวนในรูปแบบของไร่นาสวนผสม ผสม สัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญ ได้แก่ วัว หมู เป็ด ไก่ และปลา

การเดินทางติดต่อสื่อสารกันในปัจจุบัน มีความสะดวกรวดเร็วกว่าสมัยก่อน จากอำเภอวิเศษชัยชาญไปยังจังหวัดใกล้เคียงสามารถติดต่อกันได้โดยทางรถยนต์ มีถนนลาดยางสายหลัก ระยะทางยาว 45 กิโลเมตร คือ ถนนสายอ่างทอง – สุพรรณบุรี ถนนสายนี้ เริ่มจากตัวจังหวัดอ่างทองตัดผ่านอำเภอวิเศษชัยชาญ ไปออกที่อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนการติดต่อระหว่างอำเภอวิเศษชัยชาญกับอำเภอต่างๆในจังหวัดอ่างทอง มีถนนลูกรัง และถนนดินเชื่อมต่อกับถนนลาดยางสายหลักสามารถติดต่อกันได้ทั่วถึงทุกตำบล และหมู่บ้าน

ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ที่เกิดจากวิถีแห่งการดำรงชีวิตของผู้คนตามเชื่อที่ถ่ายทอดสืบเนื่องในแต่ละยุคสมัยประกอบกับสภาพภูมิศาสตร์อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่หล่อหลอม และสร้างผลิตผลทางวัฒนธรรมเหล่านั้นให้มีเอกลักษณ์ เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น เช่น งานลอยกระทง วัดสี่ร้อย มีเอกลักษณ์สืบเนื่องมาจนมีเสน่ห์เป็นของท้องถิ่น คือความงามของท้องทุ่งทิวทัศน์ริมแม่น้ำในยามค่ำคืน ภายใต้แสงจันทร์ และประเพณีลอยเรือสารทเดือนสิบ ของชาวบ้านตำบลหลักแก้ว ตำบลห้วยคันแหลน และตำบลไผ่วง อำเภอวิเศษชัยชาญ มีการลอยเรือที่ท้องน้ำหน้าวัดหลักแก้ว ในวันแรม 15 ค่ำ เดือนสิบ หลังจากไปทำบุญที่วัดในท้องถิ่นของตนแล้ว เมื่อกลับถึงบ้านก็จะเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวมาร้องเพลงพื้นบ้าน

ในระบบการปกครองหรือการบริหารทางราชการ 2 อย่าง คือ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชา บรรดาข้าราชการในอำเภอ แบ่งการปกครองออกเป็น 123 หมู่บ้าน 15 ตำบล คือ 1. ไผ่จำศีล 2. ศาลเจ้าโรงทอง 3. ไผ่ดำพัฒนา 4. สวาร้องไห้ 5. ท่าช้าง 6. ยี่ล้น 7. บางจัก 8. ห้วยคันแหลน 9. คลองขนาก 10. ไผ่วง 11. สี่ร้อย 12. ม่วงเตี้ย 13. หัวตะพาน 14. หลักแก้ว 15. ตลาดใหม่

ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่นในท้องที่อำเภอวิเศษชัยชาญประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 16 แห่ง ได้แก่ 1.เทศบาลตำบลบางจัก ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบางจัก บางส่วนของตำบลคลองขนาก และบางส่วนของตำบลสี่ร้อย 2. เทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลไผ่จำศีลและบางส่วนของตำบลศาลเจ้าโรงทอง 3. เทศบาลตำบลห้วยคันแหลน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยคันแหลนทั้งตำบล 4. เทศบาลตำบลท่าช้าง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าช้างทั้งตำบลและตำบลสี่ร้อย (นอกเขตเทศบาลตำบลบางจัก) 5. องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่จำศีล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลไผ่จำศีล (นอกเขตเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง) 6. องค์การบริหารส่วนตำบลศาลเจ้าโรงทอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศาลเจ้าโรงทอง (นอกเขตเทศบาลตำบลศาล

- เจ้าโรงทอง) 7. องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่คำพัฒนา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลไผ่คำพัฒนาทั้งตำบล
8. องค์การบริหารส่วนตำบลสาวร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสาวร้องไห้ทั้งตำบล 9. องค์การบริหารส่วนตำบลยี่ล้น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยี่ล้นทั้งตำบล 10. องค์การบริหารส่วนตำบลบางจัก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางจัก (นอกเขตเทศบาลตำบลบางจัก) 11. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขนาก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองขนาก (นอกเขตเทศบาลตำบลบางจัก) 12. องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่วง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลไผ่วงทั้งตำบล 13. องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงเตี้ย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลม่วงเตี้ยทั้งตำบล 14. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวตะพาน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหัวตะพานทั้งตำบล 15. องค์การบริหารส่วนตำบลหลักแก้ว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหลักแก้วทั้งตำบล 16. องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลาดใหม่ทั้งตำบล

การนับถือศาสนาของประชากรส่วนใหญ่ในอำเภอวิเศษชัยชาญนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เป็นแหล่งให้ความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอ่างทอง ดังนี้ โรงเรียนวิเศษไชยชาญ"ตันติวิทยานุกูมิ" โรงเรียนไผ่วงวิทยา โรงเรียนวิเศษ-ชัยชาญวิทยาคม โรงเรียนอมราวินยานุกูมิ โรงเรียนวัดวันอุทิศ โรงเรียนวัดยางมณี โรงเรียนวัดห้วย คันແหล่น โรงเรียนวัดห้วยโรง โรงเรียนบ้านห้วยແหล่น โรงเรียนวัดหลักแก้ว โรงเรียนสนธิวิทยา โรงเรียนราษฎร์นิยมวิทยา โรงเรียนวัดชุมทองวิทยา โรงเรียนวัดอบทม และสังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ"ตันติวิทยานุกูมิ"

โรงเรียนวิเศษไชยชาญ"ตันติวิทยานุกูมิ" ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณวัดร้าง (วัดคง) หมู่ที่ 6 ตำบล ไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ห่างจากตลาดศาลเจ้าโรงทองประมาณ 2 กิโลเมตร บนเนื้อที่ทั้งหมด 41 ไร่ 58 ตารางวา และโรงเรียนเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2480 ใน ที่ดินของวัดท่าสุวรรณ (วัดวิเศษชัยชาญ) เนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ 56 ตารางวา โดยมีทิศเหนือติดที่ทำ การสถานีตำรวจภูธรอำเภอวิเศษชัยชาญ (ปัจจุบันย้ายไปแล้ว) ทิศใต้ติดพระอุโบสถ ทิศตะวันออก เป็นที่ของเอกชน ส่วนทิศตะวันตกติดกับแม่น้ำน้อย ซึ่งในสมัยนั้นนายหยด อินทรประสงค์ (แซ่ตัน) คหบดีตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ได้บริจาคเงินส่วนตัวจำนวน 8,315 บาท (แปดพันสามร้อยสิบห้าบาทถ้วน) และเงินจากประชาชนอีก 2,315 บาท รวมเป็นเงิน ทั้งหมด 10,630 บาท (หนึ่งหมื่นหกร้อยสามสิบบาทถ้วน) เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนแบบ ก. (แบบ ของกระทรวงธรรมการ) เป็นอาคารไม้ 2 ชั้น ขนาด 8 X 25 เมตร จำนวน 6 ห้องเรียน มีหน้ามุขต่อ ออกมาอีก 2 ห้อง ทำเป็นห้องพักครูและห้องธุรการ

โรงเรียนได้เปิดทำการสอนเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2482 เป็นการเปิดสอนแบบสหศึกษา โดยรับสมัครนักเรียนเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนมาเข้าเรียนทั้งสิ้น 96 คน เป็นนักเรียนชาย 80 คน นักเรียนหญิง 16 คน ภายใต้ชื่อโรงเรียนประจำอำเภอวิเศษชัยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” และใช้อักษรย่อ อ.ท. 4 ชื่อ (“ตันติวิทยานุกูมิ” เป็นอนุสรณ์แก่นายหยด แซ่ตัน) ต่อมาวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2482 โรงเรียนได้รับคำสั่งจากกระทรวงธรรมการ ให้งดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนน้อย ส่วนปีต่อๆ มาก็ได้เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ที่เลื่อนชั้นขึ้นมาจากนักเรียนที่สอบไล่ได้

และเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2488 กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติให้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้รับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนราษฎร์ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกันกับโรงเรียน คือ โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “มูลนิธิ” เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนแค่เพียงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในปีการศึกษา 2504 โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปีที่ 2503 โดยเรียกชื่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 และ 3 (ม.ศ. 1,2,3 มัธยมศึกษาตอนต้น) แทนมัธยมศึกษาปีที่ 4,5 และ 6 (ม.ศ. 4,5,6) และพ.ศ. 2514 โรงเรียนได้เปลี่ยนอักษรย่อของโรงเรียนใหม่จาก “อ.ท. 4” เป็น ว.ศ. ตามความต้องการของกรมสามัญศึกษา ให้ตรงกับชื่อโรงเรียนวิเศษชัยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ”

เมื่อโรงเรียนมีการขยายการรับนักเรียนเพิ่มขึ้นทำให้พื้นที่ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเล็กลง จนมาปี พ.ศ. 2515 โรงเรียนจึงได้ซื้อที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียนในที่แห่งใหม่ขึ้นจำนวน 39 ไร่ 58 ตารางวา ด้วยเงินบริจาคของประชาชน เป็นจำนวน 300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน) รวมกับพื้นที่เดิมบริเวณวัดร้าง (วัดคง) อีก 2 ไร่ รวมเป็น 41 ไร่ 58 ตารางวา และมีการประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารหลังแรกขึ้นในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2518 ณ เลขที่ 70 หมู่ 6 ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง โดยมีทางเข้าโรงเรียนอยู่ลึกเข้าไปจากถนนสายหลัก (อ่างทอง – วิเศษชัยชาญ) 1 กิโลเมตร และได้ย้ายโรงเรียนไปเรียนที่แห่งใหม่นี้อย่างถาวรในปี พ.ศ. 2518 จนกระทั่ง พ.ศ. 2520 ได้รับอนุญาตให้เปิดการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 4,5) เริ่มนับตั้งแต่ ม.ศ. 4 และพ.ศ. 2521 โรงเรียนได้รับการยกฐานะผู้บริหารโรงเรียนจาก “อาจารย์ใหญ่” เป็น “ผู้อำนวยการ” และทำการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี 2521 เป็น ม. 1,2,3,4,5 และ ม.6 ตามลำดับ อีกทั้งในปีพ.ศ.2523 เปลี่ยนชื่อชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นชั้น ม.4 ถึง ม.6

การพัฒนาโรงเรียนมีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน จนเป็นที่จับตามองของหน่วยงานทางการศึกษาระดับเบื้องต้น ให้เป็นโรงเรียนนำร่องในการจัดการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2545 ซึ่งมีการจัดการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงชั้น คือช่วงที่ 3 เริ่มจากชั้นม.1-ม.3 และช่วงชั้นที่ 4 เริ่มจาก ชั้นม.4-ม.6 และยังได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการศึกษาดีเด่น ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็ยังไม่ได้หยุดยั้งแค่นั้น ทางฝ่ายผู้บริหาร และคณะครู ก็ยังปฏิบัติงานกันอย่างต่อเนื่องด้วยความพากเพียรเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาสองประชาชน และหน่วยงานอื่น จนได้รับการคัดเลือกให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนในฝันตามโครงการ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” เมื่อ พ.ศ.2546 และในปี พ.ศ.2547 ก็ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเร่งฝัน (Fast Track) ต่อเนื่องกันมา

และโรงเรียนวิเศษไชยชาญ“ตันติวิทยานุกูมิ” ตั้งอยู่เลขที่ 70 หมู่ที่ 6 ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษไชยชาญ จังหวัดอ่างทอง รหัสไปรษณีย์ 14110 โทรศัพท์ 0-3563-1733 โทรสาร 0-353-2821 Website : www.tanti.ac.th สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง มีคำขวัญประจำโรงเรียนว่า “ตันติวิทยานุกูมิ” ซึ่งมีความหมายตามรูปศัพท์ ตันติหมายถึงแบบแผน วิทยาหมายถึง ความรู้ กูมิหมายถึง แผ่นดินหรือพื้นที่ ดังนั้น โรงเรียนวิเศษไชยชาญ“ตันติวิทยานุกูมิ” จึงมีความหมายว่า โรงเรียนที่มีความรู้อย่างมีแบบแผน โดยใช้อักษรย่อ คือ ว.ศ. และมีพระพุทธรูปประจำโรงเรียน คือ พระพุทธประทานพร มีคติพจน์ว่า อสากุ สาธุนา ชินะ หมายถึง พึงชนะความชั่วด้วยความดี มีปรัชญาว่า เรียนดี มีวินัย เสียสละ กตัญญู มีต้นไม้ประจำโรงเรียน คือ ต้นแก้ว ดอกแก้ว

โรงเรียนเปิดทำการสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,685 คน มีเด็กเรียนร่วม 27 คน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจำนวนผู้บริหาร 5 คน ครู 105 คน พนักงานบริการและยาม 9 คน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสัดส่วนของจำนวนนักเรียน : ครู 21 : 1 มีสัดส่วนของจำนวนนักเรียน : ห้อง 36 : 1 มีจำนวนครูครบชั้น และมีภาระงานสอนของครูโดยเฉลี่ย 17 ชั่วโมง : สัปดาห์

ชุมชน กูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ ชุมชนเป็นเกษตรกรรม กูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีประชากรประมาณ 1,200 คน รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวประมาณ 25,000 บาท/ปี อาชีพหลักของชุมชน คือ เกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้างมีฐานะยากจน -ปานกลาง ครอบครัว ร้อยละ 40 มีความแตกแยก และมีแหล่งอบายมุขมากมาย ส่วนกูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ กูมิปัญญาด้านขนมอบไทย การทำเบญจรงค์ อำเภอวิเศษไชยชาญ ฟาร์มนกกระทา (อนกฟาร์ม) กูมิปัญญาด้านนาฏศิลป์ดนตรี เช่น ลิเก และกูมิปัญญาด้านการแทงหยวกกล้วย

ด้านอาคารเรียน มี 4 อาคาร ได้แก่ อาคาร 1 แบบ 216 ก สร้างปี พ.ศ. 2518 อาคาร 2 แบบ 216 ก สร้างปี พ.ศ. 2519 อาคาร 3 แบบ 216 ค สร้างปี พ.ศ. 2520 อาคาร 4 แบบ 216 ล สร้างปี พ.ศ. 2535 มีอาคารประกอบ ได้แก่ โรงฝึกงาน 4 หลัง สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2543 จำนวน 2 หลัง และเป็นโรงฝึกงาน หลักเก่าอีก 2 หลัง อาคารเฉลิมพระเกียรติ “กาญจนาภิเษก” เป็นอาคาร 3 ชั้น ด้านหน้ามีสวนสมุนไพร “โชติเทวัญ” ชั้นล่างเป็นห้องอาหาร ชั้นสองเป็นห้องสมุด และมีห้องสมุดเสียง ห้องสืบค้นข้อมูลอินเทอร์เน็ต ห้องประวัติเมืองวิเศษชัยชาญ และชั้นสามเป็นหอประชุม ด้านหน้าโรงเรียน มีสนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติด้านยาเสพติด สนามบาสเกตบอล วอลเลย์บอล และสนามฟุตบอล

โรงเรียนได้รับความไว้วางใจคัดเลือกให้เป็น “หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมุ่งเน้นให้เป็นจุดศกัณค์นักเรียนที่จะเข้าไปสู่โรงเรียนที่มีชื่อเสียงแต่ห่างไกล ซึ่งมีความยากลำบากในการเข้าเรียนและการเดินทาง โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้ก้าวไกลยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีออกแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการผู้ปกครอง เครือข่าย เพื่อทราบความต้องการของบุคคลนั้นๆ หลังจากการออกแบบสอบถาม และมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา สรุปได้ว่า โรงเรียนควรเร่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็น “คนดี มีความรู้ สู่โลก เทคโนโลยีและอยู่อย่างมีความสุข” ทางโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี ซึ่งถือเป็นประจำของครูทุกคนในด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน ครูผู้เป็นบุคลากรสำคัญในการดำเนินการ ต้องได้รับการอบรมด้านคุณธรรมและให้ความรู้ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการ และงานวิจัยในชั้นเรียน

สำหรับความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ของโรงเรียน ต้องทันสมัย เพื่อให้ให้นักเรียนที่จบไปแล้วสามารถก้าวเข้าสู่โลกเทคโนโลยีได้ และมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

โรงเรียนจึงมีนโยบายพัฒนาสื่อเทคโนโลยี พัฒนาครูให้ปรับปรุงแนวการสอนให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนสำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษานั้นทางโรงเรียนเชื่อว่านักเรียนจะเป็นคนดี มีความรู้สู่โลกเทคโนโลยีอย่างมีความสุข โดยมีวิสัยทัศน์ คือ โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ต้นติวทยาภูมิ” มีความมุ่งมั่นที่ต้องพัฒนาเยาวชนเป็นคนดีมีปัญญา ปลอดภัย ยาเสพติด ดำรงชีวิตแบบไทย ร่วมใจรักษาสิ่งแวดล้อมพร้อมประสานชุมชนเป็นบุคคลที่แข็งแรง ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ บริหารครูเป็นมืออาชีพ และมีพันธกิจ ดังนี้

ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

(1) ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา และมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนที่กำหนด

(2) ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด โรคเอดส์และมีความรู้เรื่องเพศศึกษา

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(4) ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน

(5) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(6) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นภูมิปัญญา วิถีชีวิตและความเป็นอย่างไทย

(7) พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ครูเป็นครูมืออาชีพ และเป็นครูที่มีคุณธรรมตามเกณฑ์มาตรฐาน

เป้าหมายของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ“ตันติวิทยานุกูมิ”

(1) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

(2) ครู อาจารย์ทุกคนพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนกำหนด

(3) จัดระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด โรคเอดส์ และมีความรู้เรื่องเพศศึกษา

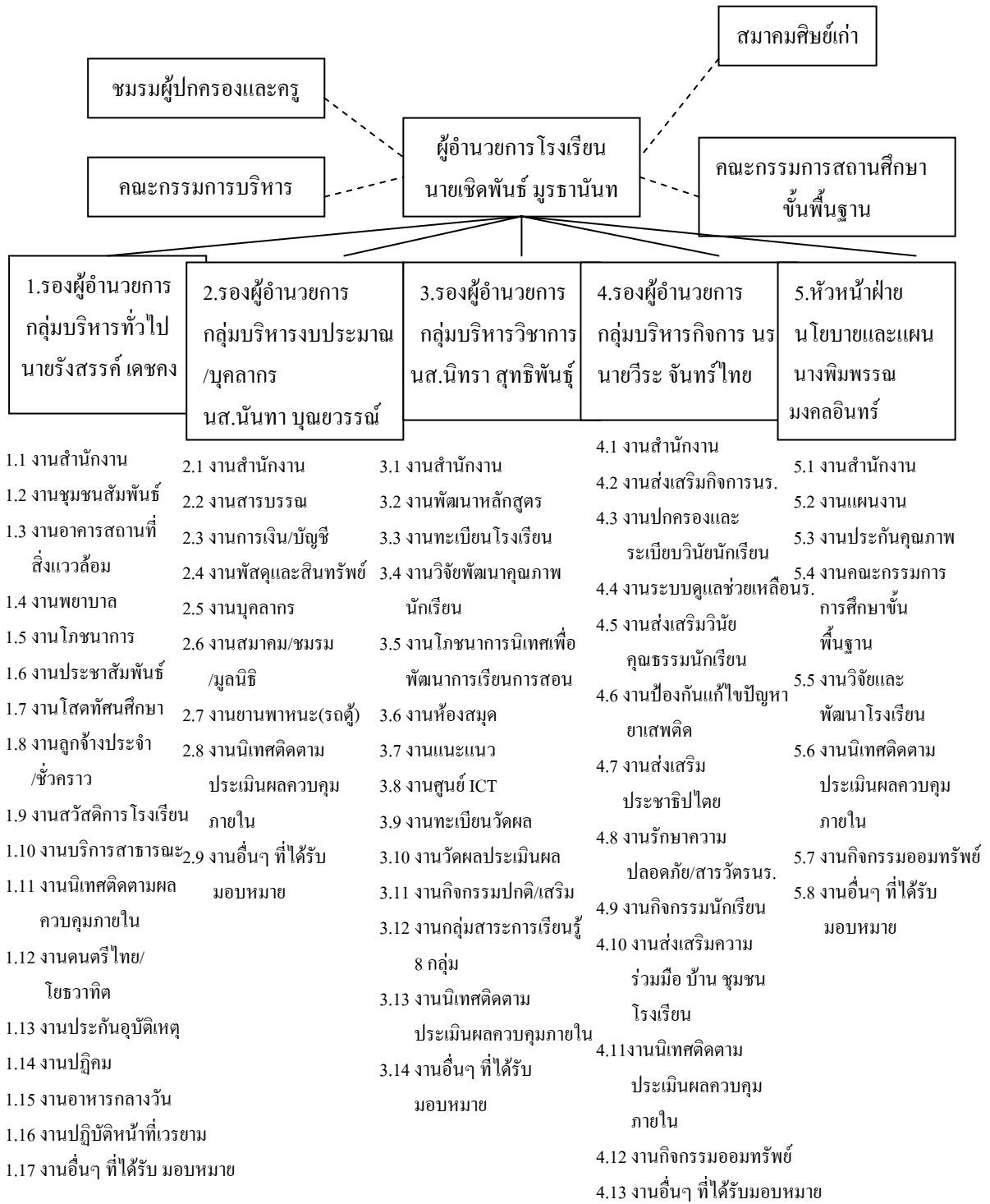
(4) จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเชิญมาโรงเรียนปีละ 2 ครั้ง

(5) จัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดและรักษาสีสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน

(6) ครู อาจารย์ทุกคนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

(7) ให้ครู อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นภูมิปัญญา วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของไทย

(8) จัดระบบการบริหารจัดการและส่งเสริมให้ครูเป็นครูมืออาชีพ และเป็นครูที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ภาพประกอบ 6 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานูมิ”